

Samenvatting/ Management Summary Innovatiecontract Topsector Life Sciences & Health

De topsector Life Sciences & Health investeert in zowel de nationale economie als in de gezondheid, het welzijn en de kwaliteit van leven in de Nederlandse samenleving. Dit door een publiek-privaat partnerschap. Inmiddels hebben 220 organisaties waarvan 172 private organisaties laten weten daarin te willen investeren voor een totaal van EUR 72 miljoen voor 2012, naast EUR 130 miljoen in bestaande privaat-publieke samenwerkingsvormen. De kracht van de samenwerking binnen het Innovatiecontract Topsector Life Sciences & Health is de uitbreiding van het publieke-private partnerschap door toevoeging van patiënten en professionals in de zorg. Binnen elk der initiatieven klinkt daardoor hun stem uitdrukkelijk door, zodat de ontwikkelde innovaties direct aansluiten bij de behoeften in het veld van zorg en welzijn.

Groeiende behoefte aan goede en betaalbare zorg

En dat is nodig. Gezondheid is een van de belangrijkste waarden in iemands leven, zo niet de belangrijkste. Elk jaar horen ongeveer 100.000 mensen in Nederland de diagnose kanker en 40 procent van hen zal de strijd om te leven verliezen. Bijna driekwart miljoen Nederlanders met diabetes lopen een grote kans op hart- en vaatziekten en onherstelbare schade aan ogen en nieren. Voor de bijna 145.000 patiënten met Alzheimer is geen genezing. De komende decennia zullen nog meer mensen een beroep doen op zorg; zo zal het aantal Alzheimer patiënten in 2050 zijn verdubbeld. In een verouderende samenleving, waarin mensen langer leven en hun jaren in goede gezondheid willen slijten, is steeds meer behoefte aan goede en betaalbare zorg.

Innovaties die kosten besparen in plaats van verhogen

Dat wordt steeds moeilijker. Nu al wordt bijna 15 procent van het Nederlands bruto nationaal product uitgetrokken voor gezondheidszorg en dat percentage groeit. Om deze socio-economische uitdaging het hoofd te bieden, zijn innovaties in de zorg nodig. De Topsector Life Sciences & Health biedt uitstekende mogelijkheden om van dit probleem een uitdaging te maken. Innovaties leiden meestal tot een verhoging van de kosten van de gezondheidszorg, de aanpak van de Topsector Life Sciences & Health leidt juist tot een vermindering van de benodigde kosten en arbeid. Dat is minder paradoxaal dan het lijkt, want een grotere kwaliteit, in de zin van betere gezondheidsuitkomsten, is in het algemeen goedkoper doordat complicaties afnemen, langdurige hospitalisering vermindert en zorgprocessen efficiënter worden. Een goede gezondheid verlengt niet alleen het leven, maar vergroot ook de kwaliteit en productiviteit ervan. Dat heeft een positief effect op de inzet van de dringend gewenste werkracht, zoals in de gezondheidszorg, en op de kosten van sociale verzekeringen en pensioenen.

Unieke Nederlandse benadering

Nederland staat hoog aangeschreven in het onderzoek naar medische technologie, zorgtechnologie en nieuwe manieren van zorg. Ook vinden kosteneffectieve oplossingen die voor de Nederlandse gezondheidszorg worden gevonden, gretig aftrek in een van de grootste en snelst groeiende internationale markten, de gezondheidssector. Dankzij de integrale en coöperatieve houding van Nederlandse bedrijven, academische instellingen, leveranciers van zorg, verzekeraars, gezondheidsonderzoekers en overheid, biedt Nederland een uitstekend klimaat voor het in de praktijk bestuderen van kosteneffectieve vernieuwingen in de gezondheidszorg.

Die samenwerking heeft er nu toe geleid dat vele honderden bedrijven en (kennis)-organisaties in de sector van de levenswetenschappen en gezondheid zich hebben geschaard achter een gemeenschappelijk innovatieplan en tien routekaarten, die tot de gewenste innovaties moeten leiden. Die routekaarten (roadmaps) vertegenwoordigen gebieden waarin private en publieke partijen (van bedrijven, onderzoeksinstituten en zorgverzekeraars tot zorgprofessionals, patiëntenorganisaties en gezondheidsfondsen) hebben toegezegd te werken aan gezamenlijke innovaties en waarin zij, naast de overheid, bereid zijn te investeren. De gebieden betreffen zowel productgroepen, als structuren voor kennis, zorg en technologie.

De roadmaps zijn geselecteerd op basis van een gecombineerde sterkte van private en publieke sectoren, waarin de laatste jaren focus en massa zijn gecreëerd en waarin internationaal competitieve samenwerkingsverbanden worden gevormd. De roadmaps zijn gedetailleerd en gericht op prioritaire ziekten en aandoeningen en prioriteiten in de gehele zorgketen (van preventie tot diagnose, genezing en verzorging). De roadmaps worden met elkaar verbonden om te komen tot geïntegreerde oplossingen voor de uitdagingen waarvoor de gezondheidszorg staat.

Enkele voorbeelden

Veel mensen worden op oudere leeftijd opgenomen in een instelling doordat een aantal vaardigheden, dat noodzakelijk is voor zelfstandigheid, afneemt. Bijvoorbeeld het geheugen, de mogelijkheid om de dag te plannen of mobiliteit. Opname in een tehuis is niet alleen duur en arbeidsintensief, ze tast vaak ook de eigenwaarde van de betrokkenen aan en vermindert dikwijls hun kwaliteit van leven. Innovatieve technieken en zorgsystemen kunnen eraan bijdragen dat mensen langer zelfstandig blijven wonen.

(Roadmap: Homecare & self-management)

Hoe eerder aandoeningen en ziekten worden ontdekt en behandeld, hoe gunstiger dat is voor zowel de patiënt als de kosten. Een behandeling is dan dikwijls minder ingrijpend, er zijn minder complicaties en patiënten kunnen eerder terug naar hun rol in de samenleving. Nieuwe moleculaire en beeldvormende technieken kunnen bijdragen aan het vroeg opsporen en (minder invasief) behandelen van ziekten. (Roadmaps: Molecular diagnostics en Imaging & image-guided therapies)

Het menselijk lichaam heeft een groot herstellend vermogen. Daarvan kan op slimme manieren gebruik worden gemaakt. Bijvoorbeeld door het stimuleren van het herstel van beschadigd weefsel en niet-functionerende organen met behulp van biomaterialen of bioactieve stoffen. Ook kunnen specifieke voedingsmiddelen de gezonde werking van het lichaam ondersteunen bij (chronische) ziekten en bij de preventie van aandoeningen. Daarmee kan opname in het ziekenhuis worden verminderd of voorkomen. Ook reageren niet alle patiënten even goed op een geneesmiddel, bijvoorbeeld door hun genetische opmaak, hun lichamelijk functioneren of het moment waarop ze het middel ontvangen. Daardoor krijgen veel patiënten medicijnen die niet helpen, maar wel bijwerkingen hebben. Op deze onderzoeksterreinen zijn al verbluffende resultaten geboekt die vragen om verdere uitwerking en toepassing. (Roadmaps: Regenerative medicine, Specialized nutrition, health & disease en Pharmacotherapy)

De gezondheid van mensen hangt samen met die van dieren. Steeds duidelijker wordt dat virussen, bacteriën en andere micro-organismen overgaan van dier op mens (Q-koorts, Sars, resistente bacteriën). De ontwikkeling van vaccins, een optimaal gebruik van antibiotica, early warning systemen en het uitwisselen van veterinaire en humane kennis, kunnen de gezondheid van mensen en dieren verbeteren. (Roadmap: One health)

Er zijn talloze voorbeelden van (technologische) innovaties in de zorg die ongebruikt op de plank bleven doordat ze te duur bleken, te onpraktisch waren of niet aansloten bij de behoeften van patiënten en zorgverleners. In een vroeg stadium van ontwikkeling al nadenken over de kosteneffectiviteit en bruikbaarheid van de innovatie kan kosten besparen en leiden tot bijsturing zodat een goed idee toch ten goede komt aan de zorg.

(Roadmap: Health technology assessment & quality of life)

Zorg voor een goede gezondheid beperkt zich niet tot Nederland of de geïndustrialiseerde wereld. Wereldwijd gaan 2 miljard mensen gebukt onder ziekten die te maken hebben met armoede. Oplossingen voor deze 'verwaarloosde ziekten' zal de kwaliteit van leven op aarde met sprongen doen toenemen. (Roadmap: Solutions to neglected diseases)

Innovaties in de zorg zijn onmogelijk zonder een goede wetenschappelijke kennis, zoals van de celbiologie en de bio-informatica, de beschikbaarheid van relevante gegevens, zoals in biobanken en van epidemiologisch onderzoek, en de toegang tot ultramoderne onderzoeksfaciliteiten. Het faciliteren daarvan versnelt innovatie en de toepassing daarvan. (Roadmap: Enabling technologies & infrastructure)

Topsector en overheid gezamenlijk

De Topsector Life Sciences & Health investeert in de Nederlandse economie en de samenleving. Al 220 bedrijven en instellingen hebben EUR 72 miljoen euro toegezegd voor 2012. En er samenwerkingsstructuren en een regiegroep voor de sector in het leven geroepen, zodat afstemming van de innovatieve inspanningen en de behoefte van patiënten en zorgverleners aan deze innovaties gewaarborgd zijn. De sector vraagt ook de overheid te participeren in deze investering. Niet alleen financieel, ook als een coöperatieve regulerende autoriteit om een bloeiende kennisindustrie op het terrein van de levenswetenschappen en gezondheid te creëren. Een industrie die voorziet in de behoefte aan kosteneffectieve oplossingen die werkelijk bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van leven en van de betaalbaarheid en arbeidsefficiëntie van de gezondheidszorg.